

Tradicionalne etnobotaničke primene *Melissa officinalis* za niški okrug

Vesna Stankov Jovanović¹, Katarina Stepić¹, Tijana Jovanović¹, Slobodan Ćirić^{1*}, Radomir Ljupković¹, Jovana Ickovski¹, Marija Marković²

1 - Univerzitet u Nišu, Prirodno-matematički fakultet, , Višegradska 33, 18106 Niš, Srbija

2 - Univerzitet u Beogradu, Institut za šumarstvo, Kneza Višeslava 3, 11030 Beograd, Srbija

Vesna Stankov Jovanović: vesna.stankov-jovanovic@pmf.edu.rs, <https://orcid.org/0000-0001-7885-0476>

Katarina Stepić: katarina.stepic@pmf.edu.rs, <https://orcid.org/0000-0003-2327-1228>

Tijana Jovanović: tijana.jovanovic@pmf.edu.rs, <https://orcid.org/0000-0001-5160-7732>

Slobodan Ćirić: slobodan.ciric@pmf.edu.rs, <https://orcid.org/0000-0002-6285-3127>

Radomir Ljupković: radomir.ljupkovic@pmf.edu.rs, <https://orcid.org/0000-0002-5828-1816>

Jovana Ickovski: jovana.ickovski@pmf.edu.rs, <https://orcid.org/0000-0002-3407-6498>

Marija Marković: marijam@pmf.edu.rs, <https://orcid.org/0000-0002-6070-6844>

SAŽETAK

Melissa officinalis (*M. officinalis*), opšte poznata kao matičnjak, vekovima se koristila u tradicionalnoj medicini zbog svojih raznovrsnih terapeutskih svojstava. Ovaj rad prikazuje rezultate istraživanja tradicionalne primene matičnjaka koji dokazuju njegovu upotrebu u lečenju različitih bolesti. Bioaktivna jedinjenja u ovoj biljci, kao što su ruzmarinska kiselina, flavonoidi i etarska ulja, odgovorna su za njegove primetne efekte, uključujući anksiolitičke, antimikrobne, antioksidativne efekte, kao i pozitivne efekte u lečenju digestivnog trakta. Tradicionalna upotreba *M. officinalis* u Niškom okrugu (jugoistočna Srbija) od ublažavanja stresa, anksioznosti i problema sa spavanjem do lečenja gastrointestinalnih tegoba, usklađena je sa nalazima savremenih naučnih istraživanja. Uprkos njegovoj opsežnoj istoriji upotrebe i integraciji u savremene medicinske terapijske prakse, potrebna su dalja klinička ispitivanja da bi se potvrdila njegova bezbednost, efikasnost i mehanizmi delovanja. Ovaj rad naglašava značaj *M. officinalis* kao mosta između tradicionalne i savremene medicinske primene, naglašavajući potrebu očuvanja tradicionalnog znanja.

Ključne reči: *Melissa officinalis*, *ethnobotanika*, *medicinske biljke*, *terapeutski efekti*, *tradicionalna medicina*, *tradicionalno znanje*

* Autor za prepisku: slobodan.ciric@pmf.edu.rs